

Belgian Competitiveness Overview 2025

Einde van de analyse: 31 maart 2026

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

- ○ 0800 120 33 (gratis nummer)
- ○ FODEconomie
- ○ @fodeconomie
- ○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (tweetalige pagina)
- ○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)
- ○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)
- ○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley

Voorzitter van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

ISSN 3118-4685

009_25_E4 web

Inhoud

1.	Buitenlandse handel en afhankelijkheden	5
2.	Innovatie en productiviteit	9
3.	Loonkosten per eenheid	14
4.	Energie en decarbonisatie	16
5.	Ondernemerschap en ondernemingsklimaat	21
6.	Digitalisatie	25
7.	Arbeidsmarkt en skills	29
8.	Welzijn	33

“ In 2024 kromp de wereldhandel met ongeveer 3 % in waarde, terwijl de **Belgische export** een nog **sterkere daling** kende, namelijk **4 % tegenover 2023.** ”

1. Buitenlandse handel en afhankelijkheden

Het EU-handelsbeleid evolueert van pure openheid naar een meer strategische, veiligheidsgerichte aanpak. Dat benadrukt het Draghi-rapport in een context van geopolitieke spanningen en technologische concurrentie. Voor een open economie als die van België betekent dat onder meer

- gerichte handelsmaatregelen nemen
- afhankelijkheden verminderen
- de interne markt verdiepen
- het industrie- en handelsbeleid beter coördineren

Die maatregelen moeten geopolitieke risico's en kwetsbaarheden in strategische technologieën beperken.

De Belgische export verliest terrein in een krimpende wereldmarkt. In 2024 kromp de wereldhandel in uitvoerwaarde ongeveer met 3 % terwijl de Belgische export sterker daalde, met -4 % tegenover 2023.

België staat op de 19e plaats voor exportmarktaandeel met een marktaandeel van 1,8 % en zakt drie plaatsen in de internationale ranking. Het Belgische marktaandeel daalde slechts minimaal in 2024, maar blijft lager dan dat van de buurlanden:

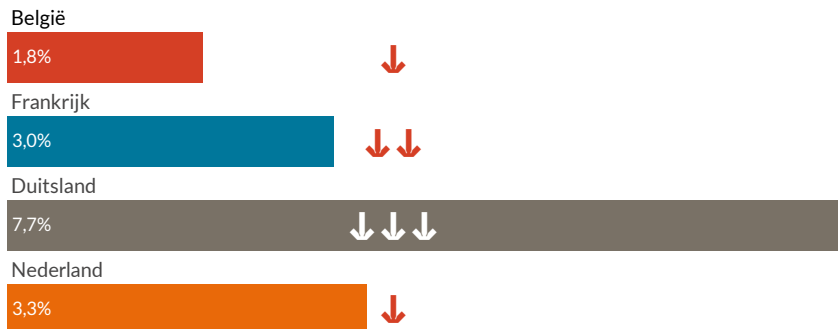
- Frankrijk 3,0 %
- Duitsland 7,7 %
- Nederland 3,3 %

“**De afhankelijkheid van de Belgische industrie van invoer uit landen buiten de EU groeit verder, gedreven door China, de rest van Azië en de Verenigde Staten.**”

Over een langere periode met 2019 als referentiejaar, hebben alle buurlanden marktaandeel verloren. De grootste terugval doet zich voor in Duitsland (-1,1 procentpunt) en Frankrijk (-0,2), terwijl de daling in België (-0,05) en Nederland (-0,09) beperkter blijft¹.

Aandeel in wereldwijde goederenexport

In % van totale export, 2024

Bron: WITS (World Integrated Trade Solutions)-Comtrade; berekeningen dienst Concurrentievermogen

Gegevensontsluiting: 04.12.2025

Chemische producten domineren de Belgische export. In 2024 bestond 31 % van de totale Belgische uitvoer uit chemische producten en gerelateerde artikelen, gevolgd door machines en transportmaterieel (22 %) en vervaardigde producten op basis van materiaal (12 %). Overige categorieën, zoals diverse vervaardigde artikelen (9 %) en dranken en tabak (1 %), spelen een kleinere rol.

Het aandeel hoogtechnologische producten in de Belgische export blijft beperkt. In 2024 bedroeg dat aandeel 15 %, goed voor een exportwaarde van 47,8 miljard dollar, een lichte stijging van 1 % tegenover 2023. In vergelijking met de buurlanden blijft België achter aangezien Duitsland, Nederland en Frankrijk een groter aandeel hoogtechnologische producten hebben (resp. 20 %, 17 % en 17 %) in hun export.

De Belgische dienstenbalans staat onder druk door een groeiend tekort. In 2024 liep het saldo terug naar -12,672 miljard euro, tegenover -9,253 miljard euro in 2023. Dat tekort op de Belgische dienstenbalans houdt al aan sinds 2019. Het tekort op de Belgische dienstenbalans is te verklaren door het uitgaande reisverkeer (-16,113 miljard euro) en, in mindere mate, door financiële diensten (-2,158 miljard euro). Het negatieve saldo wordt slechts deels gecompenseerd door overschotten in overheidsgoederen en -diensten (+2,497 miljard euro) en telecommunicatie-, computer- en informatiediensten (+1,206 miljard euro).

¹ Slechts een beperkt aantal landen zag zijn exportmarktaandeel toenemen in 2024. China kende de grootste stijging ten opzichte van 2019 (+2,2 procentpunt), gevolgd door Polen, Taiwan en Brazilië (elk +0,3 procentpunt).

België ziet een lichte toename van afhankelijkheden van landen buiten de EU27. De toegevoegde waarde uit landen buiten de EU27 in de totale finale vraag² naar Belgische industrieproducten steeg gemiddeld van 25,3 % (2013-2017) naar 26,3 % (2018-2022). Die stijging komt vooral door

- China (+0,8 procentpunt)
- Azië exclusief China (+0,5)
- de Verenigde Staten (+0,5)

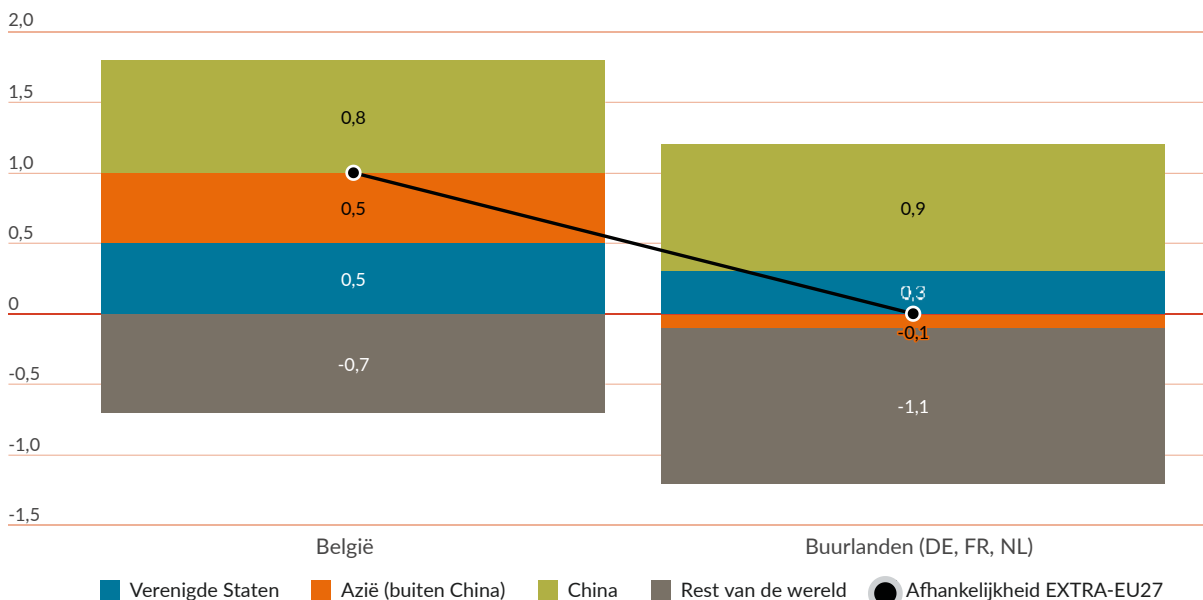
Op sectorniveau tonen 17 van de 22 industrietakken een hogere afhankelijkheid, met name

- de automobielandustrie (6,4 %)
- elektrische apparaten (5,7 %)
- textiel en leder (5,2 %)

Daarentegen waren de elektronische apparaten, meubels en andere industrieën, evenals de farmaceutische sector minder afhankelijk van leveranciers buiten de EU27. Bij onze buurlanden bleef het aandeel vergelijkbaar (24,1 %), waarbij de stijging van China en de Verenigde Staten deels werd gecompenseerd door een daling van Europa buiten de EU27 en het Verenigd Koninkrijk.

Afhankelijkheid van niet-EU27-markten

In procentpunt, evolutie tussen 2013-2017 en 2018-2022

Bron: FIGARO (EC); berekeningen dienst Methodologie en dataprocessing - Gegevensontsluiting: 15.12.2025

2 De totale eindvraag omvat de consumptiebestedingen van huishoudens, vzw's en overheden, de investeringen van bedrijven, voorraadwijzigingen, export en de uitgaven van Belgische ingezetenen in het buitenland.

A scientist wearing a white protective suit, a hairnet, safety goggles, and a respirator mask is working in a laboratory. She is holding a pipette and looking down at it. In the foreground, there are several glass beakers and test tubes containing liquids of different colors. A microscope is visible on the right side of the frame. The background is a blurred laboratory setting with blue lighting.

“Tussen 2015 en 2024 steeg de **O&O-intensiteit** van de **Belgische economie** van **3,1 %** tot **3,4 %** van het **bbp**, in tegenstelling tot die van de **buurlanden**, die daalde tot **gemiddeld 2,2 %** van het **bbp**. ”

2. Innovatie en productiviteit

Twee gezichten van Belgische investeringen: dominant gewicht van materiële activa, grotere dynamiek van immateriële activa. In 2024 vertegenwoordigden de investeringen in materiële vaste activa 77,2 % van de totale activa, tegenover 22,8 % voor immateriële activa. In de periode 2015-2024 zijn de immateriële activa echter sneller gestegen (+3,3 %) dan de materiële activa (+1,8 % gemiddeld per jaar). Uit de analyse per sector blijkt dat de materiële investeringen vooral toenemen in

- de chemische industrie
- de informatie- en communicatiesector
- het openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen

terwijl ze gestaag afnemen in

- de textielsector
- de hout- en papiersector
- de bouw
- de handel
- het onderwijs

De immateriële investeringen nemen vooral toe in kennisintensieve diensten (wetenschappelijke activiteiten, gezondheidszorg, vervoer) en in bepaalde innovatieve industriële sectoren³.

Sterke intensiteit in Belgische Onderzoek & Ontwikkeling (O&O) dankzij de farmaceutische sector, maar ook dankzij kennisintensieve diensten. Tussen 2015 en 2024 stijgt de O&O-intensiteit van de Belgische economie van 3,1 % tot 3,4 % van het bbp, in tegenstelling tot die van de buurlanden, die daalt (2,2 % van het bbp in 2024). Zonder de farmaceutische sector stijgt de O&O-inspanning van België van 2,0 % tot 2,6 % en ligt ze dicht bij het gemiddelde van de buurlanden. De farmaceutische sector, de eerste pijler van het Belgische innovatiesysteem, wordt gekenmerkt door geïnternaliseerde, kapitaalintensieve O&O die sterk afhankelijk is van immateriële activa. In 2024 vertegenwoordigt die sector ongeveer een kwart van de totale O&O-intensiteit (23 %) en 62 % van de O&O-uitgaven van de verwerkende industrie⁴.

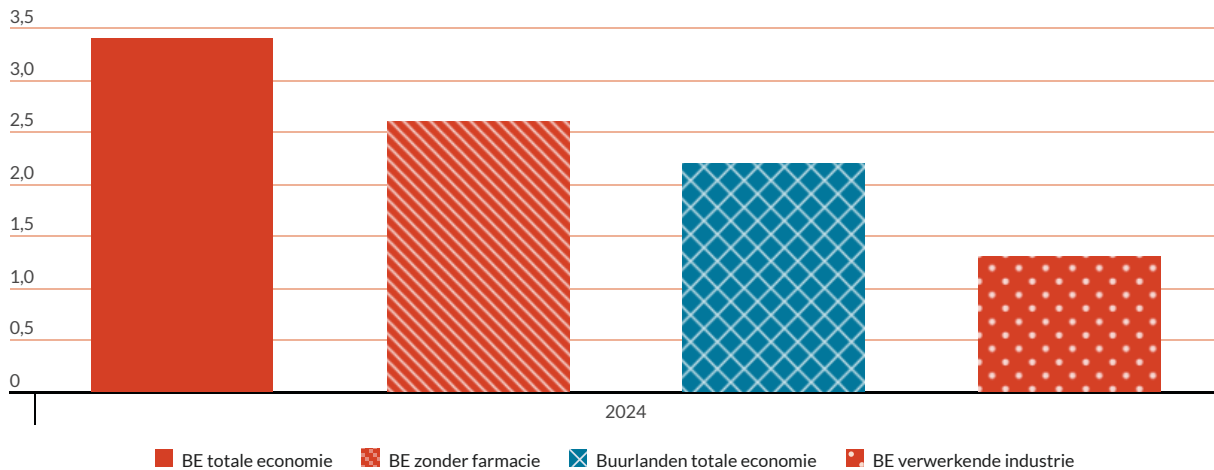
3 Chemische industrie, farmaceutische industrie, productie van rubber- en kunststofproducten en andere niet-metaalhoudende mineralen.

4 De andere technologische sectoren – machines en apparatuur (0,09 procentpunt), elektronica (0,08 procentpunt), metallurgie (0,07 procentpunt) en chemie (0,06 procentpunt) – leveren een bescheidener bijdrage aan de O&O-intensiteit van de verwerkende industrie (1,3 procentpunt van het bbp), maar spelen een belangrijke rol bij de verspreiding en absorptie van technologie.

Bij de tweede pijler, die bestaat uit kennisintensieve diensten, weerspiegelt de intensiteit van gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten op het gebied van onderzoek en ontwikkeling (met een bijdrage van 0,6 procentpunt van het bbp) de toenemende uitbesteding van O&O-functies. De informatie- en communicatiesector (0,4 pp) speelt een transversale rol via digitale technologie en software. Het onderwijs (0,5 pp) zorgt voor de productie van fundamentele kennis en voorziet het systeem van hooggekwalificeerd menselijk kapitaal.

O&O-intensiteit

In % van het bbp, 2024

Bron: Eurostat [nama_10_a64_p5], [nama_10_a64]; berekeningen dienst Concurrentievermogen
Gegevensontsluiting: 31.10.2025

België is een van de koplopers op het gebied van innovatie in Europa. Volgens het European Innovation Scoreboard (EIS) 2025 staat ons land op de tweede plaats in de groep van opmerkelijke innovatoren op het gebied van onderzoek en innovatie en op de zesde plaats als we kijken naar de eerste groep koplopers.

Om onze positie te verbeteren, is er ruimte voor verbetering op het gebied van

- intellectuele eigendom (waaronder octrooien)
- de mobiliteit van human resources in wetenschap en technologie
- het niveau van technologische invoer uit niet-EU-landen
- milieutechnologieën
- de uitvoer van technologische producten
- de positie van start-ups en scale-ups

Wat de **octrooiaanvragen** betreft, is er sinds 2018 een neerwaartse trend. België stond in 2025 op de 8e plaats in de EU, na een 7e plaats een jaar eerder. De indicator voor octrooiaanvragen, de “PCT-octrooiaanvragen”⁵, is inderdaad met 4,9 % gedaald ten opzichte van 2024.

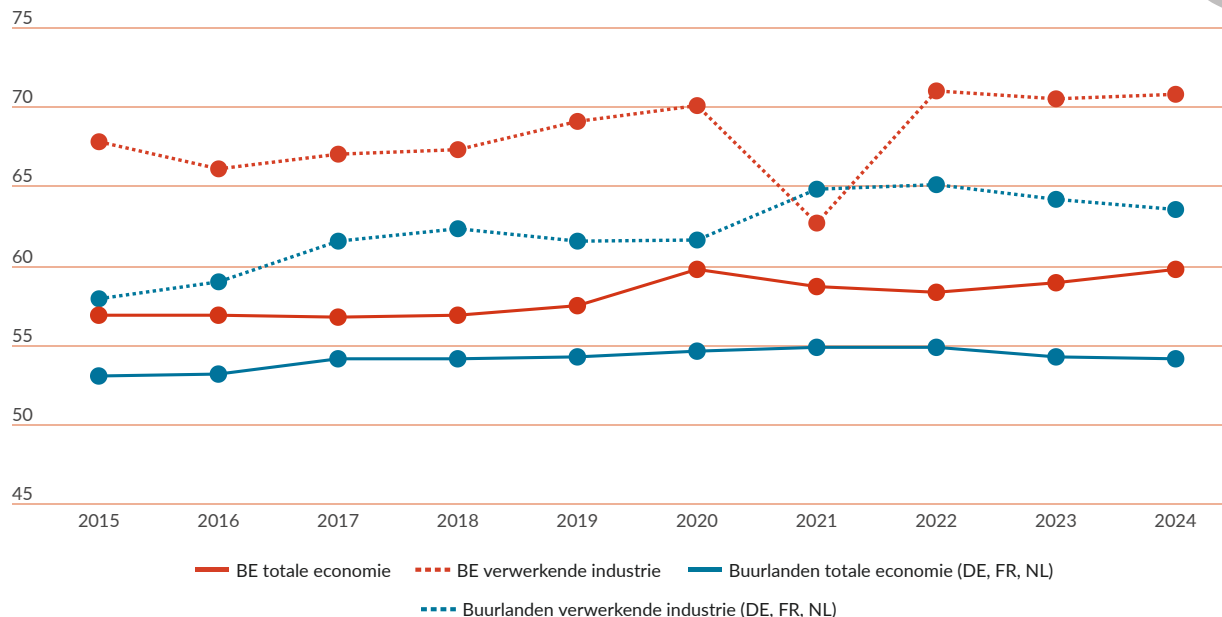
Productiviteit gestimuleerd door farmaceutisch onderzoek en ontwikkeling en nu ook gevoed door kennisintensieve diensten. In 2024 blijft de arbeidsproductiviteit per uur in België (59,6 euro hoger dan die van zijn buurlanden (54,2 euro). Achter dat structurele voordeel gaat echter een zeer heterogene dynamiek schuil, die steunt op enkele zeer technologie-intensieve sectoren. Zo stijgt de productiviteit van de farmaceutische sector tussen 2015 en 2024 uitzonderlijk sterk (+84,1 % tot 268 euro per gewerkt uur), waardoor het nationale gemiddelde wordt opgetrokken, ondanks het geringe aandeel van de sector in de werkgelegenheid. De productiviteit van de chemische industrie lijkt daarentegen volatieler en daalt tot 100 euro (-21 % ten opzichte van 2015), terwijl de productiviteit van de verwerkende industrie licht stijgt (+4,5 %). Tegelijkertijd steunt de dynamiek van de Belgische productiviteit steeds meer op de commerciële dienstverlening (+7,5 % tussen 2015 en 2024)⁶.

5 PCT staat voor “Patent Cooperation Treaty”. Dat internationale octrooisysteem maakt het mogelijk om octrooibescher-
ming in het buitenland te verkrijgen.

6 Deze evolutie wordt voornamelijk gedreven door informatie en communicatie (+22,0 %) en wetenschappelijke en tech-
nische activiteiten (+22,1 %), die de voordelen van digitalisering, O&O en immateriële activa verspreiden. Ook finan-
ciële diensten, handel en ondersteunende diensten leveren een positieve bijdrage.

Arbeidsproductiviteit per uur

In euro per gewerkt uur

Bron: Eurostat [nama_10_a64], [nama_10_a64_e]; berekeningen dienst Concurrentievermogen

Gegevensontsluiting: 31.10.2025

Immaterieel kapitaal stimuleert vooral de productiviteitsgroei. In de periode 2015-2023 dragen kennisgerelateerde activa zoals O&O, software, databases en organisatorische innovaties in belangrijke mate bij aan de productiviteitsstijging (tot 40,2 %). Ook de **factor arbeid** heeft een aanzienlijke invloed (+38,1 %), wat wijst op effecten die verband houden met de verbetering van vaardigheden, de organisatie van het werk en de optimalisering van het gebruik van productiemiddelen. **Het materiële kapitaal** verliest daarentegen aan belang. De IT-component speelt slechts een marginale rol (3,2 %) en de niet-IT-component vertoont zelfs een licht negatieve bijdrage (-0,6 %), wat wijst op mogelijke onderinvestering, veroudering van het kapitaal of een ongunstige herpositionering van de sector. Ten slotte vertegenwoordigt de **totale factorproductiviteit** slechts 19 % van de waargenomen dynamiek, wat betekent dat verbeteringen in organisatorische efficiëntie en technologische spin-offs nog steeds een rol spelen, maar te beperkt blijven om een significante versnelling van het productiviteitstempo te genereren.

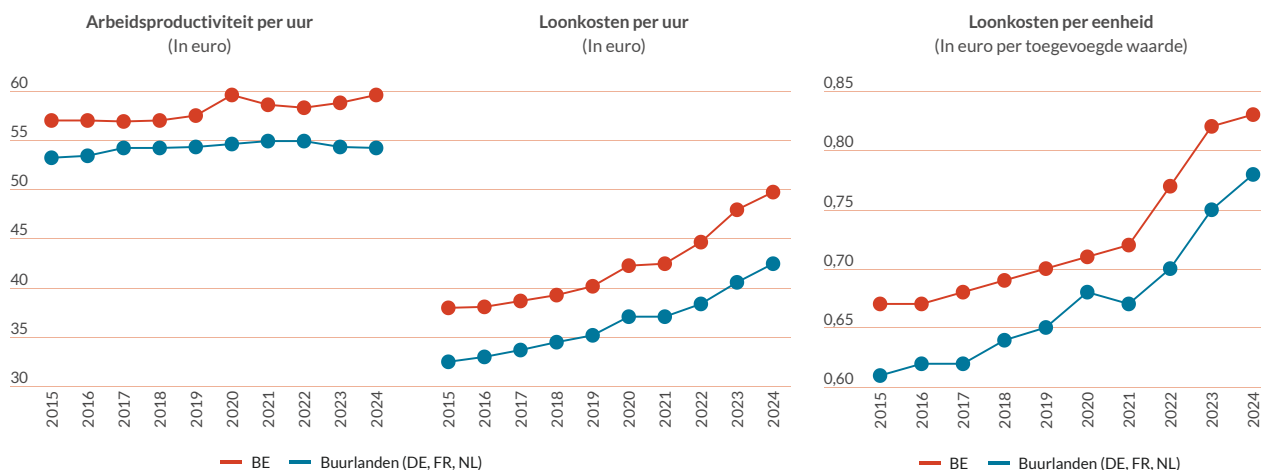

“ In België zijn de productiviteitswinsten onvoldoende (gemiddeld 0,5 % over de periode 2015-2024) om het hoge niveau van de loonkosten te compenseren, dat nog steeds hoger ligt dan bij de buurlanden. ”

3. Loonkosten per eenheid

In België gaan de hoge loonkosten gepaard met onvoldoende productiviteitsstijgingen. Tussen 2015 en 2024 liggen onze loonkosten per geproduceerde eenheid hoger dan die van onze buurlanden, met een verschil dat na 2020 nog groter wordt. Die evolutie is te wijten aan hogere loonkosten (van 38 tot 49,7 euro) dan bij onze buurlanden (van 32,5 tot 42,5 euro), in combinatie met een productiviteit die weinig stijgt (van 57,0 tot 59,6 euro voor België en van 53,2 tot 54,2 euro bij onze buurlanden). De productiviteitswinst (gemiddeld 0,5% over de periode 2015-2024) is dus onvoldoende gebleken om de loonkosten te compenseren, die nog steeds hoger liggen dan die van de buurlanden. De productiviteitswinst (gemiddeld 0,5 % over de periode 2015-2024) is dus onvoldoende gebleken om de loonkosten te compenseren, die nog steeds hoger liggen dan die voor de buurlanden. De inspanningen op het gebied van O&O, die geconcentreerd zijn in bepaalde sectoren (farmaceutische sector, gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten, onderwijs, enz.), compenseren de loondynamiek niet.

Arbeidsproductiviteit per uur, loonkosten en loonkosten per eenheid

Bron: Eurostat [nama_10_a64], [nama_10_a64_e]; berekeningen dienst Concurrentievermogen

Gegevensontsluiting: 31.10.2025

Energie-intensieve sectoren hebben een negatieve invloed op de productiviteit. Tussen 2019 en 2024 is de toegevoegde waarde van energie-intensieve sectoren (met name de chemische en metaalindustrie) gekrompen en is de productiviteitsgroei in de farmaceutische industrie afgenomen. Die situatie versterkt de afhankelijkheid van de algemene prestaties van een beperkt aantal sectoren met een hoge toegevoegde waarde. Ze beperkt ook het vermogen van de economie om kostenschokken op te vangen zonder dat dit ten koste gaat van het concurrentievermogen. In die context gaat het niet alleen om het loonniveau, maar ook om het vermogen van het productieve weefsel om investeringen in innovatie om te zetten in meetbare efficiëntiewinst.

“In 2023 daalden de energiekosten per eenheid toegevoegde waarde van de Belgische verwerkende industrie met 22 % [...]. In de buurlanden kwamen die energiekosten gerelateerd aan hun toegevoegde waarde echter nog steeds 42 % lager uit.”

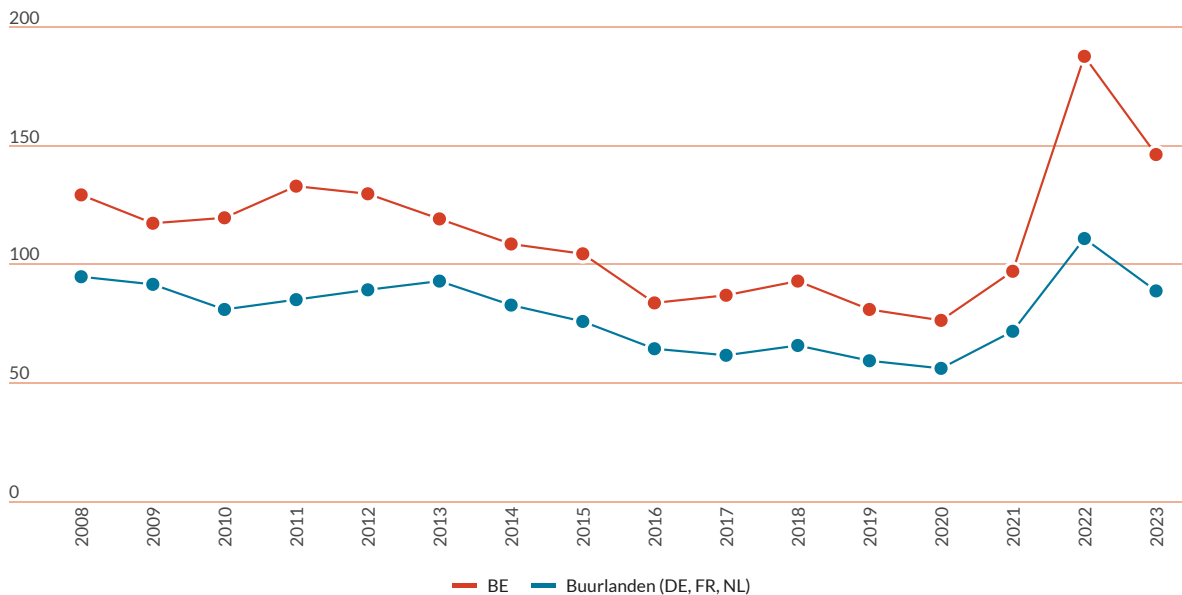
4. Energie en decarbonisatie

Meerdere rapporten benadrukten het belang om de Europese economieën koolstofarm te maken, met behoud van hun concurrentievermogen: het Draghi-rapport, het European Competitiveness Compass en andere plannen van de Europese Commissie. Energie is het beste middel om die twee doelstellingen te verwezenlijken.

Hogere energiekosten per eenheid. De energiekosten per eenheid (EKE) geven een indicatie van het concurrentievermogen van een land op energiegebied. Ze zijn de verhouding tussen de aankopen van energieproducten (AEP) en de toegevoegde waarde (TW)⁷. In 2023 bedroegen de energiekosten per eenheid van de Belgische verwerkende industrie 146 euro APE per duizend euro TW. Ze waren daarmee met 22 % gedaald ten opzichte van 2022, het jaar waarin de energiecrisis explodeerde. In de buurlanden bedroegen de EKE gemiddeld 88,50 APE per duizend euro TW, wat 42 % lager is dan in België. Vóór de coronacrisis en de energiecrisis kende onze verwerkende industrie een daling van de EKE die vergelijkbaar was met die in de buurlanden (gemiddeld 4,2 % per jaar tussen 2011 en 2019). Het kostendifferentieel ten nadele van de Belgische verwerkende industrie is echter groter geworden tijdens de energiecrisis: 1,7 keer hoger dan het gemiddelde van de buurlanden in 2022 en 2023, tegenover 1,4 keer in 2008 en 2021.

Energiekosten per eenheid in de verwerkende industrie

In euro energieaankopen per miljoen euro toegevoegde waarde

Bron: Eurostat [sbs_oww_act]; berekeningen dienst Concurrentievermogen - Gegevensontsluiting: 27.10.2025

7 Gegevens afkomstig uit de Structurele Bedrijfsstatistieken van Eurostat.

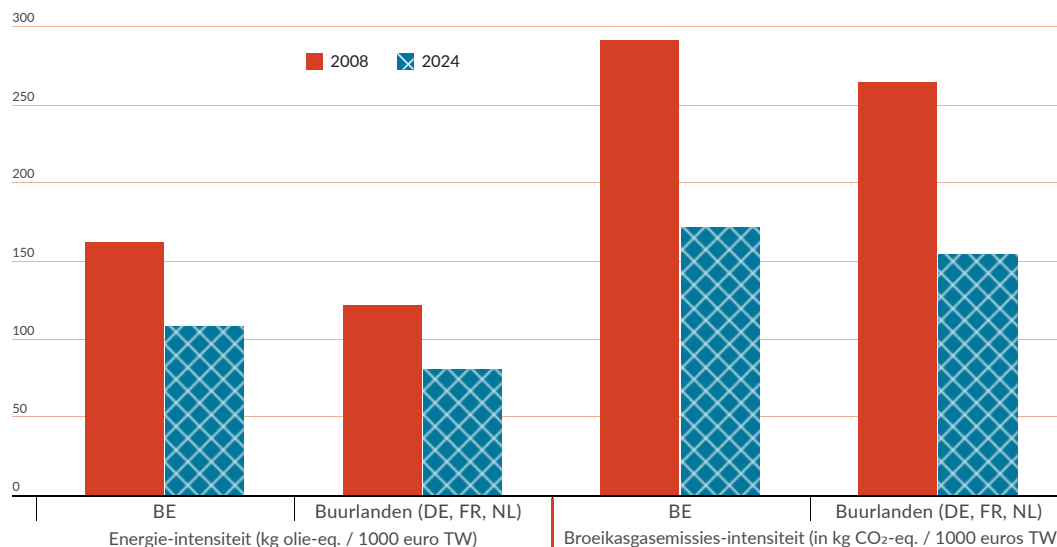
Zwak concurrerende energie-intensieve industrieën. Vier bedrijfstakken dragen in het bijzonder bij aan de hoge EKE van de Belgische verwerkende industrie:

- de chemische industrie
- cokesproductie en raffinage
- de voedingsindustrie
- de metaalindustrie

In 2023 hadden die vier sectoren EKE die hoger lagen dan het gemiddelde van de buurlanden of van de EU als geheel. Alleen de metaalindustrie en de voedingsindustrie⁸ hadden hogere EKE dan elk van de buurlanden. Het ecosysteem van de energie-intensieve industrieën⁹, in het hart van het Europese beleid, had EKE van 351 euro APE per duizend euro TW in België, tegenover 225 in Duitsland en 331 in Nederland, wat het belang ervan voor het Belgische energie-, klimaat- en concurrentiebeleid aantoont.

Te hoge energie-intensiteit ondanks efficiëntiewinst. De energie-intensiteit van de Belgische economie verklaart gedeeltelijk de hoogte van haar EKE. Op mondiaal niveau verbruikte de Belgische economie 107,9 kilogram olie-equivalent (koe)¹⁰ per duizend euro toegevoegde waarde in 2024, tegenover slechts 80,6 koe gemiddeld in de buurlanden. Tussen 2008 en 2024 is zowel de Belgische energie-intensiteit als die van de buurlanden met 33 % gedaald, waardoor België zijn energieachterstand niet heeft kunnen wegwerken.

Energie-intensiteit en decarbonisatie van de economie

Bron: Eurostat [nrg_bal_s], [nama_10_gdp], [env_ac_aeint_r2]; berekeningen dienst Concurrentievermogen - Gegevensontsluiting: 23.01.2026

8 De situatie van de voedingsmiddelen- en drankenindustrie wordt nader toegelicht in het volgende rapport: <https://economie.fgov.be/nl/publicaties/concurrentievermogen-4>

9 <https://monitor-industrial-ecosystems.ec.europa.eu/industrial-ecosystems/energy-intensive-industries>

10 De energiebalans die hier wordt gebruikt, is de **bruto beschikbare energie** (gross available energy).

Te geringe efficiëntiewinst in de industrie. In 2023 lag de energie-intensiteit van de Belgische verwerkende industrie¹¹ aanzienlijk hoger dan die van de buurlanden, met 174,9 koe per duizend euro bruto toegevoegde waarde, tegenover een gemiddelde van 103,9 koe in de buurlanden. De efficiëntiewinst sinds 2005 was daarentegen groter in de buurlanden (-36 % gemiddeld) dan in België (-16 %). Een verdere efficiëntieverbetering in de Belgische industrie, die in 2023 bijna 30 % van het eindverbruik van energie in het land voor haar rekening nam, lijkt dan ook onvermijdelijk om de Belgische doelstellingen op het gebied van energie-efficiëntie te halen¹².

Sterke energieafhankelijkheid. De energieafhankelijkheid van de Belgische economie bedroeg in 2023 76,1 % van de beschikbare bruto-energie, tegenover gemiddeld 60,6 % in de buurlanden, waardoor ons land een van de meest afhankelijke landen van de EU is. Die positie is te verklaren door het aandeel van fossiele brandstoffen in de Belgische energiemix en het ontbreken van significante energiebronnen buiten windenergie en zonne-energie.

De elektrificatie vordert niet. Tussen 2005 en 2023 is het aandeel van elektriciteit in het Belgische eindverbruik van energie gestegen van 21 % naar 23 %. In de verwerkende industrie is het gedaald van 32 % naar 31 %. Die dynamiek verschilt niet van die in de buurlanden.

Vertraging bij de invoering van hernieuwbare energiebronnen. In 2024 bedroeg het aandeel van hernieuwbare energiebronnen in de elektriciteitsproductie 34 %, dat van kernenergie 41 % en dat van aardgas 18 %¹³. In vergelijking met 2005 hebben hernieuwbare energiebronnen de daling van aardgas en kernenergie opgevangen. Hernieuwbare energiebronnen waren in 2024 goed voor 14,3 % van het eindverbruik van energie in België, tegenover gemiddeld 22,0 % in de buurlanden en 25,2 % in de EU. Dat ongunstige verschil met de buurlanden wordt verergerd door de inspanningen die België nog moet leveren om in 2030 21,7 % hernieuwbare energie in het eindverbruik van energie te bereiken¹⁴.

België heeft een hogere uitstoot van broeikasgassen en de kloof met zijn buurlanden wordt niet kleiner. De hoge energie-intensiteit van de Belgische economie en de aard van de energiebronnen die daarin worden gebruikt, leiden tot een hoge koolstofintensiteit: in 2024 had de hele Belgische economie een broeikasgasintensiteit (BKG)¹⁵ van 171,2 kg CO₂-equivalent per duizend euro toegevoegde waarde, tegenover een gemiddelde van 154,2 in de buurlanden. Tussen 2008 en 2024 is de koolstofintensiteit zowel in België als gemiddeld in de buurlanden met iets meer dan 40 % gedaald. Het verschil tussen België en zijn buurlanden is dus in de loop der jaren niet kleiner geworden.

Een bijzonder vervuilende industrie. De verwerkende industrie (exclusief C19 en C33) was in 2023 verantwoordelijk voor 32 % van de totale broeikasgasemissies in België, tegenover gemiddeld 23 % in de buurlanden en

11 De hier gebruikte energiebalans is het **eindverbruik van energie**, terwijl de verwerkende industrie wordt beschouwd zonder de sectoren C19 en C33.

12 <https://economie.fgov.be/nl/themas/energie/monitoring-van-de-europese/opvolging-van-de-indicatieve>

13 Belgian Energy Data Overview (februari 2026), <https://economie.fgov.be/nl/themas/energie/energie-cijfers/belgian-energy-data-overview>.

14 <https://economie.fgov.be/nl/themas/energie/monitoring-van-de-europese/aandeel-hernieuwbare>

15 De energiebalans die hier wordt gebruikt, is de **bruto beschikbare energie** (gross available energy).

22 % in de EU. De broeikasgasintensiteit van de Belgische verwerkende industrie is tussen 2008 en 2023 echter sterker gedaald in België (-41 %) dan in de buurlanden (-38 %).

De sectoren met de hoogste koolstofuitstoot zijn met name de niet-metaalhoudende mineralen, de metallurgie en de chemische industrie. Energie-efficiëntieverbeteringen en het gebruik van meer koolstofarme energiebronnen in productieprocessen zouden zowel het concurrentievermogen van de verwerkende industrie ondersteunen als bijdragen tot het behalen van de Belgische milieudoelstellingen.

Sterke concurrentiepositie op het gebied van aardgasprijzen. De hoge energie-intensiteit van België, met name op het gebied van aardgas en elektriciteit, maakt het land kwetsbaar voor schommelingen in de energieprijzen, zoals bleek tijdens de energiecrisis van 2022. In de eerste helft van 2025 bedroeg de mediane prijs voor aardgas¹⁶ 42,8 euro per MWh, wat 25 % lager is dan het gemiddelde in de buurlanden en de laagste prijs in de EU. Dat voordeel is met name te verklaren door een minder snelle prijsstijging in België en een lager aandeel van de bijkomende kosten (belastingen en netwerken) in de uiteindelijke energieprijzen.

Nadeel op de elektriciteitsprijzen. Met een mediane prijs van 165,9 euro per MWh¹⁷ wijzen de gegevens van Eurostat op een aanzienlijk concurrentievoordeel voor België op het vlak van de niet-residentiële elektriciteitsprijs in vergelijking met het gemiddelde van zijn buurlanden in de eerste helft van 2025. Zowel de CREG¹⁸ als Febeliec¹⁹ geven echter een gedetailleerd overzicht van de kortingen en aftrekposten op de factuur die worden toegepast op bepaalde componenten van de elektriciteitsprijs voor elektro-intensieve verbruikers in buurlanden, met name Duitsland. Die aanpak heeft tot gevolg dat de reële elektriciteitsprijzen in de buurlanden concurrerend worden, ten koste van België.

De prijzen van aardgas en elektriciteit opnieuw in evenwicht brengen om het concurrentievermogen in de toekomst te versterken. Aardgas is aanzienlijk goedkoper dan elektriciteit voor Belgische niet-residentiële verbruikers. Die situatie heeft een grote invloed op de keuze van de energiemix van bedrijven. De groene transitie vereist een elektrificatie van de productie om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. De prijs van elektriciteit blijft echter een belemmering om te investeren in elektrificatie. Bovendien blijft het prijsniveau van aardgas een belangrijk concurrentievoordeel voor de Belgische industrieën die nog steeds sterk afhankelijk zijn van die energiebron. De versterking van ETS1 en de inwerkingtreding van ETS2²⁰ zullen de prijzen van fossiele brandstoffen vóór 2030 doen stijgen. Het is daarom essentieel om de elektriciteitsprijs op lange termijn te bevorderen en tegelijkertijd het concurrentievermogen op korte termijn van grote aardgasverbruikers te behouden, met name diegenen die hun productie vanuit technisch oogpunt niet gemakkelijk kunnen elektrificeren.

16 Eurostat, niet-residentiële prijs van aardgas, exclusief belastingen en terugvorderbare heffingen, voor verbruiksklasse I4 (tussen 0,1 en 1 miljoen GJ).

17 Eurostat, niet-residentiële prijs van aardgas, exclusief belastingen en terugvorderbare heffingen, voor verbruiksklasse ID (tussen 2.000 en 19.999 MWh).

18 Commissie voor de Regulering van Elektriciteit en Gas, [Studie FORBEG 2025](#) (en voorgaande jaren).

19 Federation of Belgian Industrial Energy Consumers, [Deloitte studie 2025](#) (en voorgaande jaren).

20 https://climate.ec.europa.eu/eu-action/carbon-markets/eu-emissions-trading-system-eu-ets_en?prefLang=nl

“7,3 % van de **actieve ondernemingen** met **meer dan 10 werknemers** waren in **2023 snelgroeiende ondernemingen** in België, wat **minder** is dan in de **EU als geheel (10,5 %)** of bij de **buurlanden (gemiddeld 9,7 %)**. ”

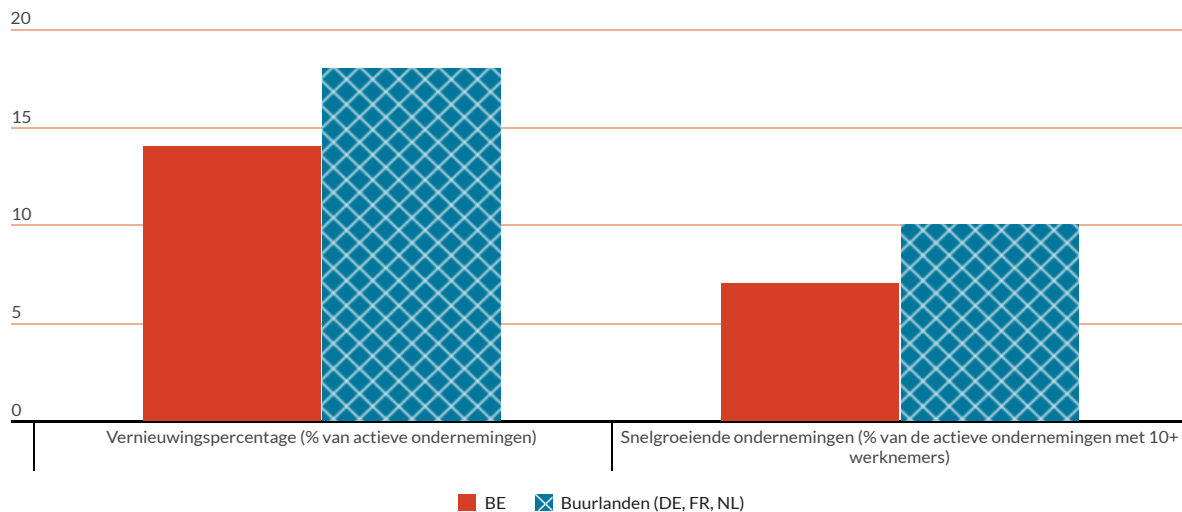
5. Ondernemerschap en ondernemingsklimaat

De ondernemersdynamiek stelt de economie in staat om productiviteitswinsten te behalen. Haar concurrentievermogen versterkt door productiemiddelen te herverdelen van de minst efficiënte bedrijven, die gedwongen worden de markt te verlaten, naar de best presterende bedrijven.

Zwakke ondernemingsdynamiek. In 2023 is het vernieuwingspercentage²¹, dat de ondernemersdynamiek weergeeft, verbeterd tot 13,7 % in België, maar staat daarmee slechts op de vijfde plaats van de laagste percentages in de EU, ver onder dat van de buurlanden (gemiddeld 18,9 %). Het vernieuwingspercentage is bijzonder laag bij bedrijven met minder dan 5 werknemers, terwijl er in België te weinig bedrijfsbeëindigingen zijn die leiden tot een herverdeling van de productiemiddelen.

Ondernemersdynamiek

In %, 2023

Bron: Eurostat [bd_size] - Gegevensontsluiting: 13.10.2025

Sterk overlevingsvermogen van nieuwe bedrijven. Het gebrek aan uittredingen uit de markt komt tot uiting in een hoog overlevingspercentage²²: Meer bepaald was 91,6 % van de in 2021 opgerichte ondernemingen in 2022 nog steeds actief, en 81,8 % was dat nog steeds in 2023. Ter vergelijking: slechts 67,0 % van de bedrijven die in 2021 in de EU waren opgericht en gemiddeld 71,3 % in de buurlanden waren in 2023 nog actief.

21 Som van de percentages van oprichtingen en stopzettingen, Structurele Bedrijfsstatistieken van Eurostat.

22 Structurele Bedrijfsstatistieken van Eurostat.

Te weinig snelgroeiende ondernemingen²³. 7,3 % van de actieve ondernemingen met meer dan 10 werknemers waren in 2023 snelgroeiende ondernemingen in België, wat minder is dan in de EU als geheel (10,5 %) of bij de buurlanden (gemiddeld 9,7 %). Die snelgroeiende ondernemingen zijn echter een motor voor werkgelegenheid en innovatie, waardoor de productiviteit en het concurrentievermogen van de economie worden versterkt.

Onzekerheid, arbeidskrachten, bevoorrading en regelgeving als remmen op ondernemerschap. België is volgens de EY Attractiveness Survey 2025 het 8e meest aantrekkelijke land van Europa in 2024, maar staat volgens de IMD World Competitiveness Ranking 2025 slechts op de 24e plaats wereldwijd op het vlak van concurrentievermogen. Het land staat voor grote uitdagingen. Onzekerheid en de beschikbaarheid van arbeidskrachten zijn belangrijke remmen op bedrijfsinvesteringen²⁴, terwijl de ontwikkeling van kleine en middelgrote ondernemingen wordt belemmerd door de krappe arbeidsmarkt of regelgeving²⁵. Politieke instabiliteit, macro-economische omstandigheden en bevoorradingskosten vormen een risico voor de aantrekkelijkheid van het land²⁶, terwijl de zwakte van het Belgische belastingstelsel eerder te maken zou hebben met het kader ervan (steun aan bedrijven, snelheid van het wetgevingsproces, enz.) dan met de complexiteit ervan²⁷, hoewel het een grote zwakte van België is²⁸.

23 Snelgroeiende ondernemingen zijn ondernemingen waarvan het personeelsbestand gedurende drie jaar met ten minste 10 % per jaar is gegroeid, met ten minste 10 werknemers bij aanvang, Structurele Bedrijfsstatistieken van Eurostat.

24 European Investment Bank Investment Survey 2025

25 Survey on the Access to Finance of Enterprises van de Europese Centrale Bank 2024

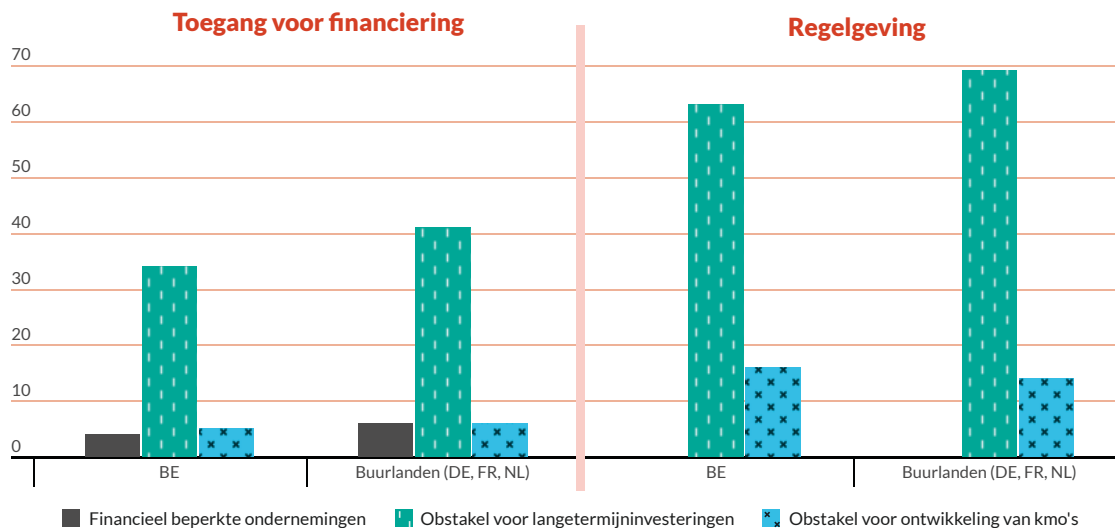
26 EY Attractiveness Survey 2025

27 Tax Complexity Index 2025

28 IMD World Competitiveness Ranking 2025

Beperkingen voor ondernemingen

Als % van de ondernemingen, 2024

Bron: EIB Investment Survey 2025, ECB-EC SAFE 2024

Gegevensontsluiting: 10.12.2025

Weinig bezorgdheid over toegang tot financiering en zwakte van durfkapitaal in lijn met buurlanden. Hoewel toegang tot financiering een prioriteit is voor de Europese Commissie (met name naar aanleiding van de bevindingen van het Draghi-rapport), maken Belgische bedrijven zich geen zorgen over hun ontwikkeling en investeringen. Toch ondervindt 60 % van de Belgische kmo's moeilijkheden bij het verkrijgen van externe financiering. België presteert beter dan Frankrijk en Duitsland op het gebied van durfkapitaal: in 2024 vertegenwoordigde dat 0,08 % van het bbp²⁹ (0,06 % over de periode 2014-2024) tegenover 0,07 % in die twee landen (ook 0,06 % over de periode 2014-2024). Nederland lijkt beter te presteren, met 0,11 % van het bbp in 2024 en 0,08 % over de lange termijn. Die niveaus blijven echter aanzienlijk lager dan het niveau dat de Verenigde Staten herhaaldelijk hebben bereikt.

29 Invest Europe voor het venture capital; Eurostat voor het bbp (tegen werkelijke prijzen)

“ In **2025** had **84,4 %** van de **Belgische kmo's** een **basisniveau** van **digitale intensiteit**, tegenover **77,3 %** in de **buurlanden** en **71,4 %** op **EU-niveau**. **België** ligt daarmee **op koers** om de **Europese doelstelling** van **90 %** in **2030** te halen.”

6. Digitalisatie

Digitalisatie als ruggengraat van concurrentievermogen. Zoals het Draghirapport en de Competitiveness Compass benadrukken, draait Europa's concurrentiekracht om het sluiten van de innovatiekloof en het versnellen van de digitale transitie, gekoppeld aan decarbonisatie en veiligheid. Digitalisatie is daarbij de belangrijkste hefboom.³⁰ De meetlat voor die vooruitgang is de Digital Economy and Society Index (DESI), intussen geïntegreerd in het State of the Digital Decadekader. Voor België laat het landenrapport van 2025 zien dat we uitblinken in gigabit/5G en adoptie van AI, cloud en data, maar dat glasvezel (FTTP) en digitale vaardigheden/ICT-talent achterop blijven.

Connectiviteit als fundament, met glasvezeldekking als achilleshiel. België behoort tot de Europese top in vaste netwerkdekking met zeer hoge capaciteit (VHCN-dekking), wat bedrijven en huishoudens structureel toegang geeft tot hoge internetsnelheden. Ook op het vlak van 5G heeft België in 2024 een sterke inhaalbeweging gemaakt en een vrijwel volledige dekking bereikt, tegenover slechts 40,4 % in 2023 (96,9 % in 2024). Die voorsprong vertaalt zich in minder vertragingen voor data-intensieve processen, snellere cloudtoegang en een vlottere uitrol van online diensten. Daartegenover staat de zwakte in glasvezel (FTTP/FTTH) waarbij de glasvezeldekking aanzienlijk onder het EU-gemiddelde ligt (België 30,7 %; EU 69,2 %).³¹

Belgische kmo's op kop in digitale basisintensiteit. Belgische kmo's scoren in 2025 sterk op basisdigitale intensiteit³² (84,4 %; buurlanden: 77,3 %; EU: 71,4 %). Ze liggen daarmee goed op koers om het EU-doel van 90 % tegen 2030 te halen. Dat positieve resultaat wijst op een brede toegang tot én beheersing van basistechnologieën en digitale processen. Dat is een troef voor de Belgische competitiviteit, want het verkleint operationele achterstanden en verhoogt bereidheid om meer geavanceerde digitale tools te gebruiken.

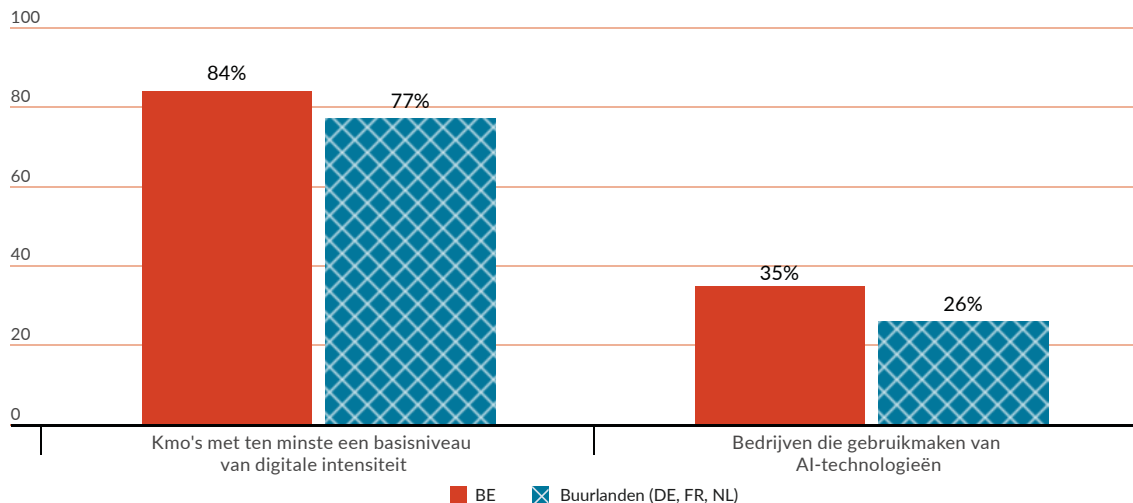
30 Europese Commissie. *Competitiveness compass & The future of European competitiveness: Report by Mario Draghi* (17 september 2024).

31 Voor aanvullende indicatoren en internationale vergelijkingen, raadpleeg het rapport: [Belgian Digital Economy](#)

32 Digitale basisintensiteit verwijst naar het minimale digitaliseringsniveau volgens de Digital Intensity Index (DII). Een onderneming bereikt dat niveau wanneer het minstens vier van de twaalf digitale indicatoren gebruikt, waardoor enkel de groep met zeer lage digitalisering wordt uitgesloten. Die indicatoren omvatten o.a. internettoegang voor personeel, voldoende internetsnelheid, gebruik van cloud, bedrijfswebsite, sociale media, AI-toepassingen, ERP-software, enz.

Digitale adoptie bij kmo's en ondernemingen

In % van het aantal kmo's en het aantal actieve ondernemingen, 2025

Bron: Eurostat [isoc_e_dii] & [isoc_eb_ai]; Digital Decade (2025)

Gegevensontsluiting: 30.03.2026

Van digitaal basisfit naar geavanceerde sprong. De digitale transitie is belangrijker dan ooit omdat ze niet alleen processen moderniseert, maar ook de productiviteitskloof tussen bedrijven bepaalt. Belgische bedrijven liggen qua adoptie boven het EU-niveau en doorgaans ook boven de buurlanden. Zo scoren

- cloudgebruik: 61,6 % (EU 52,7 %)
- data-analyse: 52,1 % (EU 39,9 %)
- AI-adoptie: 34,5 % in 2025 (EU 20,0 %)

Zo is de combinatie van een sterke digitale basis en de sprong naar geavanceerde technologieën een doorslaggevende factor voor competitiviteit. Ze bepaalt namelijk of bedrijven niet alleen efficiënt werken, maar ook sneller innoveren, schaalvoordelen benutten en zich positioneren in waardeketens waar data en automatisering het verschil maken.

Geavanceerde digitale technologieën blijven vooral het domein van grote ondernemingen. Toch maakten voornamelijk grote ondernemingen de sprong naar geavanceerde toepassingen zoals AI in 2025 (kmo's: 33,0 %; grote ondernemingen 76,4 %). Daardoor concentreren productiviteitswinsten en schaalvoordelen zich grotendeels bij de grotere ondernemingen, terwijl kmo's het tempo nog niet volgen. Een hoge digitale basisintensiteit is dus geen garantie voor een brede verspreiding van geavanceerde technologieën. Zonder gerichte begeleiding, praktische hulpmiddelen en schaalbare referentiecasses blijft de overstap vaak uit.

“ In 2025 bedroeg de werkgelegenheidsgraad van 20-64 jarigen 72,8 %, een stijging van 0,5 procentpunt tegenover 2024, maar nog ver onder het beleidsdoel van 80 % tegen 2029. ”

7. Arbeidsmarkt en skills

De werkgelegenheidsgraad blijft een zwakke plek voor de Belgische competitiviteit. In 2025 lag de werkgelegenheidsgraad van 20-64-jarigen op 72,8 %. Dat is een stijging van 0,5 procentpunt tegenover 2024, maar nog ver onder het beleidsdoel van 80 % tegen 2029. België blijft ook achter op de buurlanden

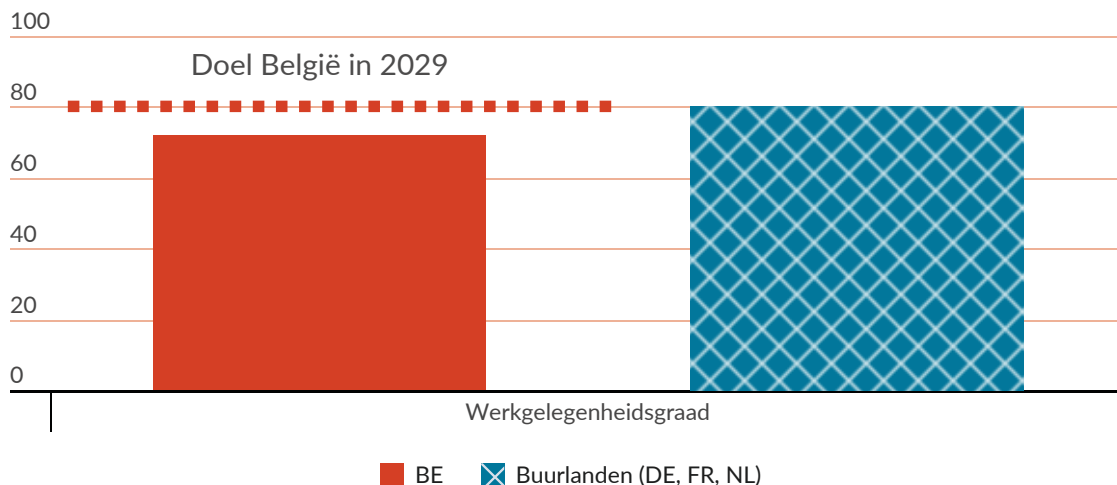
- Nederland (83,4 %)
- Duitsland (81,4 %)
- Frankrijk (75,5 %)

Dat verschil van 7,3 procentpunt met het buurlandengemiddelde (80,1 %) wijst op een minder performante arbeidsmarkt, wat risico's inhoudt voor talentbeschikbaarheid en competitiviteit.

Vooraf bij 55-64-jarigen is de kloof groot: 61,5 % in België tegenover 75,8 % in Nederland en 75,5 % in Duitsland. Een lage werkgelegenheidsgraad beperkt namelijk het arbeidspotentieel, verhoogt de druk op loonkosten en bemoeilijkt de invulling van functies in innovatieve sectoren.

Werkgelegenheidsgraad

In % van 20-64-jarigen, 2025

Bron: Eurostat [lfsi_emp_a]

Gegevensontsluiting: 30.03.2026

Krapte op de arbeidsmarkt is een tweesnijdend zwaard. De Belgische vacaturegraad daalde in 2024 tot 4,3 %, tegenover 4,6 % in 2023, maar bleef daarmee ruim boven het gemiddelde van de buurlanden (ongeveer 3,4 %). Afzonderlijk nam de spanning op de arbeidsmarkt eveneens licht af in de buurlanden:

- Nederland zakte van 4,5 % naar 4,3 %
- Duitsland van 4,0 % naar 3,2 %
- Frankrijk van 3,1 % naar 2,6 %³³

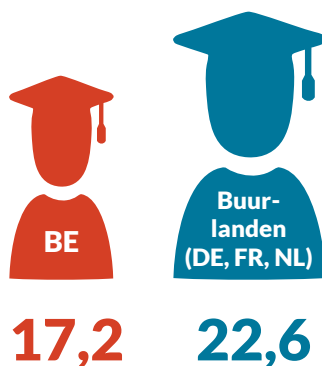
Die structurele krapte op de arbeidsmarkt wijst enerzijds op een blijvende vraag naar arbeidskrachten, maar duidt anderzijds op mismatches tussen vraag en aanbod van arbeid. Een aanhoudend hoge vacaturegraad op de Belgische arbeidsmarkt bemoeilijkt de invulling van kritieke functies en verhoogt de loondruk, met mogelijke gevolgen voor de concurrentiekracht van Belgische ondernemingen.

België kampt met een tekort aan STEM-afgestudeerden. In 2023 telde België 17,2 STEM-afgestudeerden per 1.000 inwoners in de leeftijdsgroep 20-29 jaar, tegenover gemiddeld 22,6 bij de buurlanden. Die achterstand beperkt de instroom van technisch talent en versterkt de structurele krapte op de arbeidsmarkt voor ICT-profielen.

Hoewel België goed scoort op basisdigitale vaardigheden en het aandeel ICT-specialisten, blijft die pijplijn zwak met te weinig STEM-instroom, lage vrouwelijke participatie en een blijvende mismatch tussen vraag en aanbod. Een talentoffensief met levenslang leren, Women in Digital, erkenning van buitenlandse kwalificaties en snelle omscholing naar data- en AI-profielen blijft belangrijk om de digitale productiviteit ten volle te benutten.

STEM-afgestudeerden

Per 1.000 inwoners in de leeftijd
van 20-29 jaar, 2023

Bron: Eurostat [educ_uoe_grad04]
Gegevensontsluiting: 03.11.2025

33 In 2025Q3 bedroeg de vacaturegraad in België 3,8 %, een daling tegenover 2024Q3 (4,2 %). Ook in Nederland (4,1 %), Duitsland (2,4 %) en Frankrijk (2,2 %) zette de daling zich verder door, wat wijst op een verdere normalisatie van de postpandemische arbeidsmarktkrapte.

ACCESS
CARD

“ **België onderscheidt zich door een meer gelijkmatige inkomensverdeling. Over de periode 2015-2024 schommelt de gini-index tussen 24 en 26 (op een schaal van nul tot honderd), wat aanzienlijk lager is dan die van de buurlanden, die gemiddeld tussen 28 en 30 ligt.** ”

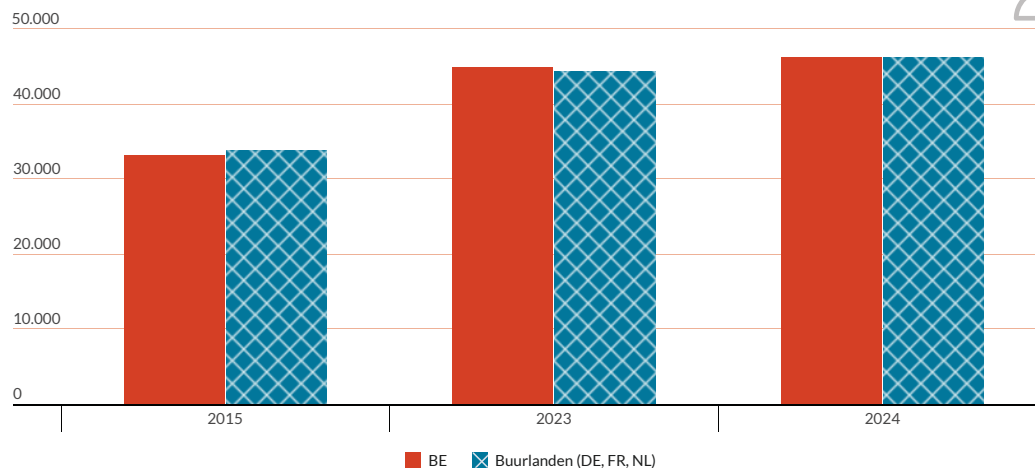
8. Welzijn

Convergentie van de levensstandaard met die van de buurlanden. Tussen 2015 en 2024 volgt het bbp per hoofd van de bevolking in koopkrachtstandaard (KKS) in België een over het algemeen stijgende lijn, die alleen wordt onderbroken door de conjuncturele schok van 2020. Na de gezondheids crisis blijkt het herstel bijzonder krachtig, met een gemiddelde jaarlijkse groei van ongeveer 6 % tussen 2021 en 2024, iets meer dan in de buurlanden (5,7 %). Dankzij die dynamiek kan België zijn achterstand geleidelijk inhalen en in 2024 het gemiddelde van zijn buurlanden marginaal overtreffen (46.200 tegenover 46.133 KKS).

De waargenomen convergentie verschilt echter naargelang de landen waarmee wordt vergeleken. Nederland behoudt een aanzienlijk hogere levensstandaard en vergroot zijn voorsprong na 2021, terwijl Duitsland dicht bij België blijft met een gematigd maar aanhoudend verschil. Frankrijk daarentegen vertoont aanzienlijk lagere niveaus, wat het gemiddelde van de buurlanden naar beneden haalt.

Bbp per inwoner

In koopkrachtstandaard (KKS)

Bron: Eurostat [sdg_10_10]

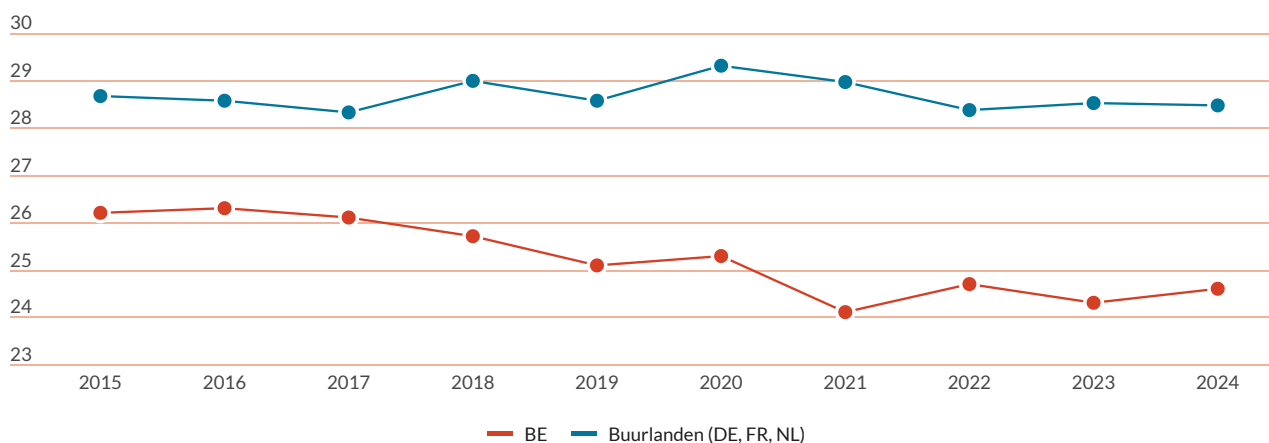
Gegevensontsluiting: 31.10.2025

België onderscheidt zich door een meer gelijkmatige inkomensverdeling. Over de periode 2015-2024 schommelt de gini-index³⁴, die de ongelijkheid in de inkomensverdeling of vermogens binnen een bevolking weergeeft, tussen 24 en 26 (op een schaal van nul tot honderd), wat aanzienlijk lager is dan die van de buurlanden, die gemiddeld tussen 28 en 30 ligt.³⁵

Die stabiliteit staat in contrast met de meer ongelijke en volatiele situaties in Duitsland en Frankrijk, en zelfs in Nederland, ondanks hun hogere levensstandaard. België combineert dus een verbetering van de levensstandaard met geringe inkomensongelijkheid, wat een groot voordeel is in de EU.

Inkomensongelijkheid - Gini-index

Schaal van 0 tot 100

Bron: Eurostat [tessi190]

Gegevensontsluiting: 03.12.2025

34 In de statistieken van Eurostat zijn gegevens beschikbaar over de gini-coëfficiënt van het beschikbare inkomen vóór en na sociale overdrachten. De hier gepresenteerde indicatoren hebben betrekking op de gini-coëfficiënt na sociale overdrachten, die de mate van ongelijkheid meet na verrekening van de herverdelende effecten van belastingen en sociale uitkeringen (uitgezonderd pensioenen).

35 In een situatie van perfecte gelijkheid, waarin iedereen hetzelfde inkomen heeft, is de gini-coëfficiënt gelijk aan 0. Een waarde van 100 komt overeen met een volkomen ongelijke verdeling, waarbij één persoon het volledige inkomen ontvangt, terwijl de rest geen inkomen heeft. In de literatuur worden landen doorgaans onderverdeeld in vier groepen op basis van hun gini-index: landen met een lage ongelijkheid (gini tussen 20 en 30); landen met matige ongelijkheid (gini tussen 30 en 40); landen met grote ongelijkheid (gini tussen 40 en 50); landen met zeer grote ongelijkheid (gini > 50).

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer: 0314.595.348
economie.fgov.be